

Zápis ze zasedání Rady Justiční akademie ze dne 1. 12. 2023

V úvodu předseda Rady JUDr. R. Fiala, uvítal přítomné členy Rady Justiční akademie, jakož i ředitelku Justiční akademie Mgr. Ludmilu Vodákovou jako hosta a konstatoval, že Rada je v souladu s platným Statutem Justiční akademie způsobilá jednat a usnášet se (přijímat rozhodnutí).

Účast: podle prezenční listiny

Program:

Úvod

- I. Projednání návrhu nových lektorů dosud neprojednaných Radou
- II. Projednání návrhu nových vzdělávacích akcí dosud neprojednaných Radou
- III. Různé

I. Projednání návrhu nových lektorů dosud neprojednaných Radou

V předloženém návrhu nových lektorů nad rámec schváleného vzdělávacího plánu pro rok 2023 byli k projednání a ke schválení navrženi zejména lektori z oblasti civilního a trestního soudnictví.

Za oblast civilního soudnictví byl lektorský sbor rozšířen o JUDr. Bc. Zdeňka Kučeru, Ph.D. z Centra práva, technologií a digitalizace z Právnické fakulty Univerzity Karlovy a JUDr. Adama Jareše z Digitální informační agentury.

Ke stávajícím lektorům za oblast trestního soudnictví byli přizváni Ing. Michal Kubík a Mgr. Ing. Alžběta Kelnerová ze Státního úřadu inspekce práce.

V diskusi nebyly členy Rady vzneseny žádné připomínky.

Usneseno:

Rada schvaluje návrh nových lektorů jako doplněk ke stávajícímu platnému seznamu lektorů.

II. Návrh nových vzdělávacích akcí dosud neprojednaných Radou

V předloženém návrhu vzdělávacích akcí nad rámec schváleného vzdělávacího plánu na rok 2023 byla na podnět JUDr. P. Šuka navržena k projednání a ke schválení vzdělávací akce na téma „Elektronické podepisování a digitální služby“ z oblasti civilní.

Obsah semináře je zaměřen na problematiku elektronických podpisů, elektronické formy právních jednání, digitálních služeb a s tím související legislativy.

Předseda Rady JUDr. R. Fiala upozornil Radu na dvě připravující se vzdělávací akce. První z nich bude formou „kulatého stolu“ na téma svěřeneckých fondů. Organizačně se na ní bude podílet Justiční akademie, Nejvyšší soud a Notářská komora. Vzdělávací akce je plánována jako vícedenní.

Druhou připravovanou vzdělávací akcí na téma „Korporace a vše co s tím souvisí“, je plánovaná nejdříve na podzim roku 2024. Její příprava je v gesci senátu č. 27 Cdo Nejvyššího soudu. Ke spolupráci bude přizvána jak Česká advokátní komora, tak i Notářská komora. Cílovou skupinou budou s největší pravděpodobností všechny profese v rámci justice.

V diskusi nebyly vzneseny žádné připomínky.

Usneseno:

Rada schvaluje návrh nově předložené vzdělávací akce jako doplněk ke stávajícímu platnému plánu vzdělávání a zároveň bere na vědomí informaci předsedy Rady o nově připravovaných vzdělávacích akcích na rok 2024.

III. Různé

1) Finanční nedostatečnost na provozní činnost Justiční akademie na závěr roku 2023

V úvodu tohoto bodu jednání předseda Rady JUDr. R. Fiala informoval přítomné členy o skutečnosti, že byl ředitelkou Justiční akademie Mgr. L. Vodákovou vyrozuměn o špatné finanční situaci, zejména v oblasti provozní. Aby Justiční akademie zmírnila dopady finanční nedostatečnosti, pozastavila stravování účastníků seminářů do odvolání. Předseda Rady se po této informaci okamžitě obrátil na náměstka ministerstva spravedlnosti s dotazem, jaké jsou možnosti řešení.

V meziobdobí však došlo k dezinterpretaci informace o dočasném pozastavení stravování podávané zaměstnanci akademie účastníkům seminářů do té podoby, že se na předsedu Rady začali obracet s dotazy soudci a další profesní skupiny, proč je pozastavena činnost Justiční akademie. Touto dezinformací se zabývala dokonce i Soudcovská unie na své celorepublikové radě.

Předseda JUDr. R. Fiala se proto obrátil na členy Rady s dotazem, jak postupovat a zda Rada může ze své pozice vstupovat do finančních záležitostí akademie či nikoliv.

K tomu bodu jednání se nejprve vyjádřila ředitelka Justiční akademie. Z jejího pohledu Rada může vstupovat do jednání s ministerstvem spravedlnosti jen v omezené míře a to především v souvislosti s lektorným.

Mgr. L. Vodáková dále informovala Radu o skutečnosti, že Justiční akademie musela v důsledku nejen provozní finanční nedostatečnosti přistoupit cca od poloviny listopadu k pozastavení poskytování stravy účastníkům seminářů. Jedním z problémů byl a je velký nárůst cen vstupních surovin, nákladů na personál, což se následně promítlo do konečných cen stravy u vysoutěženého dodavatele stravování v Kroměříži; ten byl nucen předčasně ukončit smlouvu k 31. 12. 2023 z důvodu nerentability. V současné době akademie připravuje podklady pro nové výběrové řízení na dodavatele stravy s tím, že nejprve přistoupí k vyhodnocení odběru stravy účastníky a podle těchto výsledků bude rozhodovat o rozsahu poskytovaného stravování (zachování varianty snídaně, oběd, večeře nebo krácení na snídani, oběd).

Druhým neméně závažným důvodem je, že Justiční akademie i nadále poskytuje ubytovací služby uprchlíkům z Ukrajiny, což se negativně promítá do provozních výdajů. Náklady s nimi spojené jsou prvotně hrazeny z rozpočtu Justiční akademie a následně s velkým zpožděním jsou ze strany ministerstva financí refundovány.

Justiční akademie se i přes všechny finanční potíže snaží neomezovat svojí činnost, přesto muselo v této souvislosti dojít ke zrušení či přesunutí některých vzdělávacích akcí do roku 2024. Jednalo se zejména o semináře nepovinné a o semináře, na které nebyl přihlášen dostatečný počet účastníků. Ostatní povinné vzdělávací akce (vzdělávání VSÚ, závěrečná soustředění, kvalifikační vzdělávání, stěžejní semináře pro soudce, státní zástupce a další profesní skupiny) byly zachovány v normálním režimu.

Na základě výše uvedených skutečností se proto Mgr. L. Vodáková obrátila na Radu se žádostí o podporu při vyjednávání o navýšení rozpočtové položky jak na lektorné, tak i na provoz. Obě rozpočtové položky jsou do jisté míry spolu provázané.

Ředitelka Justiční akademie zároveň poděkovala ministerstvu spravedlnosti a zejména jejímu náměstkovi Ing. Bc. R. Daňhelovi, MBA, LL.M. za operativní přístup při řešení finanční nedostatečnosti akademie a navýšení rozpočtu tak, aby Justiční akademie mohla zrealizovat zbylé vzdělávací akce do konce letošního roku.

Ze závěrů *diskuse* vyplynulo, že Justiční akademie ve spolupráci s předsedou Rady zformuluje znění dopisu, který bude rozeslán všem předsedům okresních a krajských soudů a ve kterém bude vše uvedeno na pravou míru, s tím že Justiční akademie ve své činnosti plnohodnotně pokračuje, byť v současné době s určitými omezeními.

V úvodu *diskuse* ředitelka Mgr. L. Vodáková k tomu ještě doplnila, že na základě stávajících zkušeností a aby se do budoucna předešlo těmto nežádoucím jevům, přijala předem taková opatření, aby Justiční akademie byla na podobnou situaci připravena. Jedním z nich je rozdělení seminářů do skupin podle priority, finanční náročnosti, potřebnosti a stanovení minimálního počtu účastníků (což již „běží“ v současné době). Prioritou číslo jedna zůstává i nadále všechno povinné vzdělávání včetně odborného vzdělávání soudců a státních zástupců, všechny typy zkoušek, které Justiční akademie zajišťuje včetně výjezdních zasedání krajských soudů.

Vzhledem k tomu, že Justiční akademie již disponuje návrhem rozpočtu na rok 2024, je možné celkem podrobně vyčíslit náklady na jednotlivé semináře roku 2024 (lektorné, stravování a související) a tak si předem stanovit priority.

Od členů Rady *v diskusi* zaznělo, že pokud nebude poskytována strava Justiční akademií, přesto že jí tak ukládá Statut, budou tyto náklady přeneseny na soudy v rámci vyúčtování služebních cest, což je podstatně dražší varianta.

Usneseno:

Rada ukládá ředitelce Justiční akademie ve spolupráci s předsedou Rady zformulovat znění dopisu, jehož obsahem bude objasnění dezinterpretace o dočasném pozastavení poskytování stravy (případně výhled do roku 2024). Dopis bude následně rozeslán všem předsedům okresních a krajských soudů.

2) Hodnocení lektorů

V úvodu předseda Rady JUDr. R. Fiala zmínil, že je zapotřebí se více soustředit na výběr lektorů vzdělávacích akcí. Zejména zmínil, že v poslední době se množí stížnosti na rozdílné výklady lektorů a jejich vnímání legislativy. Z pohledu soudců je pro ně nejpřínosnější lektor soudce. Lektori z akademického prostředí se ne vždy setkávají se soudní praxí a jejich výklad je tak čistě teoretický. Odpovědi na otázky frekventantů jsou tak mnohdy nepřesné či neúplné a

nemají sdělnou hodnotu. Pro Justiční akademii musí být prioritou spokojenost těch, pro které se přednáší. Výstupy z evaluačních listů musí být podrobeny důkladnějšímu hodnocení avšak za předpokladu dostatečného počtu jich vrácených. Podle předsedy Rady je zapotřebí zrevidovat současný systém obsahu a vyhodnocování evaluačních listů a případně přistoupit ke změnám.

V reakci Mgr. L. Vodáková poděkovala předsedovi Rady za zpětnou vazbu, ale uvítala by konkrétnější údaje. Podle ní ne všechna témata je možné lektorsky obsadit lektory soudci. Při plánování vzdělávacích akcí v pracovních skupinách je ve většině případů v lektorském obsazení zástupce z řad soudců, případně státních zástupců. Jsou však témata, která nelze lektorem z justice plnohodnotně obsadit. Jako příklad uvedla semináře s JUDr. P. Čechem, LL.M, Ph.D. a JUDr. R. Pelikánem, Ph.D., kteří jsou advokáty a jejich semináře jsou velmi dobře účastníky hodnoceny.

V diskusi prof. JUDr. A. Macková, Ph.D. sdělila, že většina seminářů je kombinovaná, v tom vidí jistou výhodu, protože posluchači mají možnost porovnat odlišné pohledy na danou věc. Lektor akademik může být vzdálen praxi a jeho pohled může být do jisté míry zkreslený. Proto navrhl doplnění či změnu, která by se promítla v dotazu v evaluačním listu. Například u každého jednotlivého lektora zpřesnit dotaz: „Je kontakt přednášejícího s praxí považován za dostatečný“. Pokud se v Radě schvalují noví lektori, je vždy k tomuto přihlédnuto a je na to kladen důraz.

JUDr. L. Ceplová vznesla na ředitelku dva dotazy, a to jakým způsobem akademie pracuje s hodnotícími listy a pokud má lektor dlouhodobě negativní hodnocení, jakým způsobem s tím akademie pracuje, zda takového lektora ze svého seznamu vyřadí či jeho lektorskou činnost upozadí.

V současné době hodnotící list mimo jiné obsahuje dotaz: „Jak hodnotíte vystoupení lektora (odbornost, komunikativnost, srozumitelnost, prezentační dovednosti). Z toho podle ní lze vycházet již nyní. Justiční akademie dává výstupy z hodnotících listů jako zpětnou vazbu lektorům.

V odpovědi Mgr. L. Vodáková sdělila, že pokud je takovýto lektor nahraditelný, je jeho činnost do jisté míry upozaděna. Týká se to zejména ad hoc lektorů z řad policie či podobných institucí, kteří přednáší zejména pro oblast trestního práva. Pokud je však jeden odborník na dané téma, je nutné ho v lektorském sboru ponechat a intenzivně hledat náhradu, pokud to vůbec lze. Co se týká hodnotícího listu, ten obsahuje ještě další dotazy, např. na náměty, přínos, organizační zajištění, kvalitu přednáškových prostor včetně techniky.

Co se týká návratnosti evaluačních listů k vyhodnocení, ne vždy jsou v dostatečném počtu. Hodnotící listy jsou převážně účastníkům zasílány elektronicky a nelze tak jejich návratnost předvídat.

JUDr. F. Púry upozornil na to, že ne vždy se výstupy z hodnotících listů dají brát za reprezentativní vzorky (se vším nespokojení a se vším spokojení), jde i o očekávání od účastníka každé dané vzdělávací akce. Je rozdíl pokud se seminář týká novely a přednášejícím je sám její autor či spoluautor nebo zda se přednášky ujme někdo jiný, byť erudovaný. Potom zůstává výkon lektora za očekáváním. Účastníci mají občas nerealistická očekávání.

Ve svém vyjádření se prof. JUDr. P. Šámal, Ph.D. přiklonil k názoru realizovat semináře s kombinovaným lektorským obsazením soudce - akademik, případně další. Měla by existovat oponentura. Názorové rozdíly nabízí různé pohledy na danou věc a semináře se tak stávají

atraktivnějšími, živějšími. Je však nutné přihlédnout k danému tématu semináře. Pokud však akademik nedokáže dané téma srozumitelně vysvětlit, pak je nutné hledat náhradu.

JUDr. J. Brož upozornil na fakt, že je potřeba se zaměřit a rozhodnout, zda při horším hodnocení ze strany účastníků daného lektora vyřadit či jeho činnost pouze pozastavit.

K tomu ředitelka Justiční akademie sdělila, že i k takovému rozhodnutí může akademie dospět. Nicméně by v konečné fázi o lektorově vyřazení měla rozhodnout Rada.

Prof. JUDr. A. Macková, Ph.D. upozornila na fakt, že existují akademici, kteří pouze kritizují judikáty namísto věcné diskuse k sjednocení názoru.

V návaznosti vznesla dotaz na ředitelku Justiční akademie, jaká je asi procentuální návratnost hodnotících listů od účastníků vzdělávacích akcí.

Ředitelka Justiční akademie odpověděla, že návratnost hodnotících listů se pohybuje mezi 30 - 40 %, což považuje za celkem uspokojivé. V četnosti návratu hodnotících listů hraje důležitou roli i o jakou profesní skupinu se jedná. Akademie se účastníkům snaží vyjít maximálně vstříc. Mnohdy jsou prostřednictvím Justiční akademie účastníkům zprostředkovány osobní konzultace s lektorem nebo mohou využít elektronické komunikace.

V závěru diskuse zaznělo, že průzkum a výstupy z hodnocení by měly být intenzivnější a ze strany Justiční akademie by na toto měl být kladen větší důraz.

Usneseno:

Rada bere informaci předsedy Rady JUDr. R. Fialy na vědomí.

3) Informace o projektu „Transfer moderních vědeckých metod do policejní a justiční praxe“

V rámci „Různého“ ředitelka Justiční akademie informovala Radu o plánovaném projektu, jehož název je „Transfer moderních vědeckých metod do policejní a justiční praxe“. Projekt je realizován Masarykovou univerzitou v Brně a jeden z realizátorů se na základě doporučení JUDr. F. Púryho z Nejvyššího soudu v Brně obrátil na Justiční akademii se žádostí, zda by se akademie chtěla jako partner k projektu připojit. Ze zasláných podkladů vyplývá, že se bude jednat o tři až čtyři vzdělávací akce v Kroměříži bez finanční spoluúčasti Justiční akademie. Cílovou skupinou budou soudci a státní zástupci. K projektu bude také jako partner přizván Nejvyšší soud a další instituce.

V této souvislosti Mgr. L. Vodáková požádala Radu o projednání a udělení souhlasu k podpisu partnerské smlouvy s Masarykovou univerzitou v Brně.

V diskusi zazněl od některých členů Rady dotaz, zda se jedná o schválený projekt.

V odpovědi ředitelka akademie sdělila, že se jedná v tuto chvíli o přípravu projektu, který bude následně předložen ke schválení.

JUDr. F. Púry doplnil, že Nejvyšší soud se bude na daném projektu podílet a jeho záměrem je obsah přizpůsobit především pro praktické využití.

Usneseno:

Rada doporučila ředitelce Justiční akademie uzavřít partnerskou smlouvu s Masarykovou univerzitou v Brně na výše uvedený projekt.

4) Uvažovaná změna právního subjektu Justiční akademie z rozpočtové organizace na příspěvkovou

Ředitelka Justiční akademie informovala Radu o záměru náměstka ministra spravedlnosti Ing. Bc. R. Daňhela, MBA, LL.M. změnit právní subjektivitu Justiční akademie ze současné organizační složky státu na příspěvkovou organizaci. Management Justiční akademie si na základě této informace udělal ekonomický rozbor a dospěl k závěru, že nová právní forma subjektivity není pro Justiční akademii v žádných směrech výhodná. Příjmy z ubytování jsou zanedbatelné (120 tis. Kč, které se odvádí do státního rozpočtu), protože ubytovací kapacity jsou vytíženy vlastními vícedenními vzdělávacími akcemi a ze stejného důvodu není prostor ani pro pronájem výukových sálů ani pro pořádání komerčních vzdělávacích akcí. Eventuální volné termíny jsou dlouhou dobu dopředu poptávány jak ze strany soudů, tak i ze strany státních zastupitelství a dalších subjektů v rámci justice. Stejná situace je i u dvou pracovišť v Praze, které však nedisponují ubytováním.

V minulosti byl již několikrát takovýto záměr na ministerstvu spravedlnosti diskutován, nakonec bylo od něj vždy odstoupeno.

V diskusi se Rada přiklonila k názoru, že akademie musí jednat s ministerstvem spravedlnosti o nevýhodnosti změny a doporučila zachování současné právní subjektivity. Nelze brát pouze v úvahu ekonomické aspekty, ale je nutné především přihlídnout k potřebám justice. Vzdělávání v rámci resortu by mohlo být touto změnou značně poznamenáno. Justiční akademie se má ze zákona zabývat účely, pro které byla zřízena; tj. vzdělávání.

Usneseno:

Rada bere informaci o uvažované změně právní subjektivity Justiční akademie na vědomí a se svými závěry vyčká na oficiální stanovisko ministerstva spravedlnosti.

5) Informace o ukončení projektu „Zlepšení přístupu zranitelných osob ke spravedlnosti“ a záměru Justiční akademie účastnit se nových projektů

JUDr. L. Ceplová poděkovala ředitelce Justiční akademie za uspořádání závěrečné konference projektu pod názvem „Zlepšení přístupu zranitelných osob ke spravedlnosti“, která se uskutečnila dne 14. listopadu 2023 na pracovišti Justiční akademie v Praze Na Míčovkách. Průběh a vyhodnocení celého projektu, který zrealizovala Justiční akademie díky prostředkům Fondů EHP a Norska v období 2014 – 2023 vyznělo pro akademii velmi dobře. Byla oceněna vysoká úroveň jak lektorského obsazení, tak i organizačního zajištění.

Ředitelka Justiční akademie vyslovila poděkování a doplnila, že projekt byl realizován pod vedením akademické pracovnice Mgr. Jany Zapletalové Koláčkové a jejího týmu. Výsledkem projektu, podle posledních informací z Úřadu vlády je, že institut soudního sociálního pracovníka bude v budoucnu součástí každého okresního soudu.

Záměrem Justiční akademie je dál usilovat o další norské projekty. Jeden se nabízí na období 2025 - 2026. O dalším projektu bude jednáno v novém roce s ředitelem Odboru rovnosti mužů a žen Úřadu vlády s tím, že se nabízí projektové finanční prostředky na problematiku domácího násilí, sexualizovaného domácího násilí a souvisejícího. Justiční akademie má v úmyslu tuto příležitost využít a k výzvě se v příštím roce připojit. To je však možné pouze za předpokladu souhlasu ministerstva spravedlnosti.

6) Termíny zasedání Rady na rok 2024

Termíny zasedání Rady na rok 2024 byly stanoveny vždy na pátek od 10,00 hod., místo konání bude vždy upřesněno v pozvánce.

Přehled termínů:

- 12. dubna 2024**
- 7. června 2024**
- 4. října 2024**
- 6. prosince 2024**

Pokud by došlo z nějakého nepředvídatelného důvodu ke změně termínu konání zasedání Rady, budou její členové o změně včas vyrozuměni.

Termín konání příštího zasedání Rady Justiční akademie byl stanoven na 12. dubna 2024 (pátek) od 10,00 hod. Místo konání bude upřesněno v pozvánce.

Předložené materiály:

- Návrh nových lektorů pro vzdělávací akce Justiční akademie dosud neprojednaných Radou
- Návrh nových vzdělávacích akcí dosud neprojednaných Radou

Zápis zpracovala: Renata Korábová

Schválil: JUDr. R. Fiala